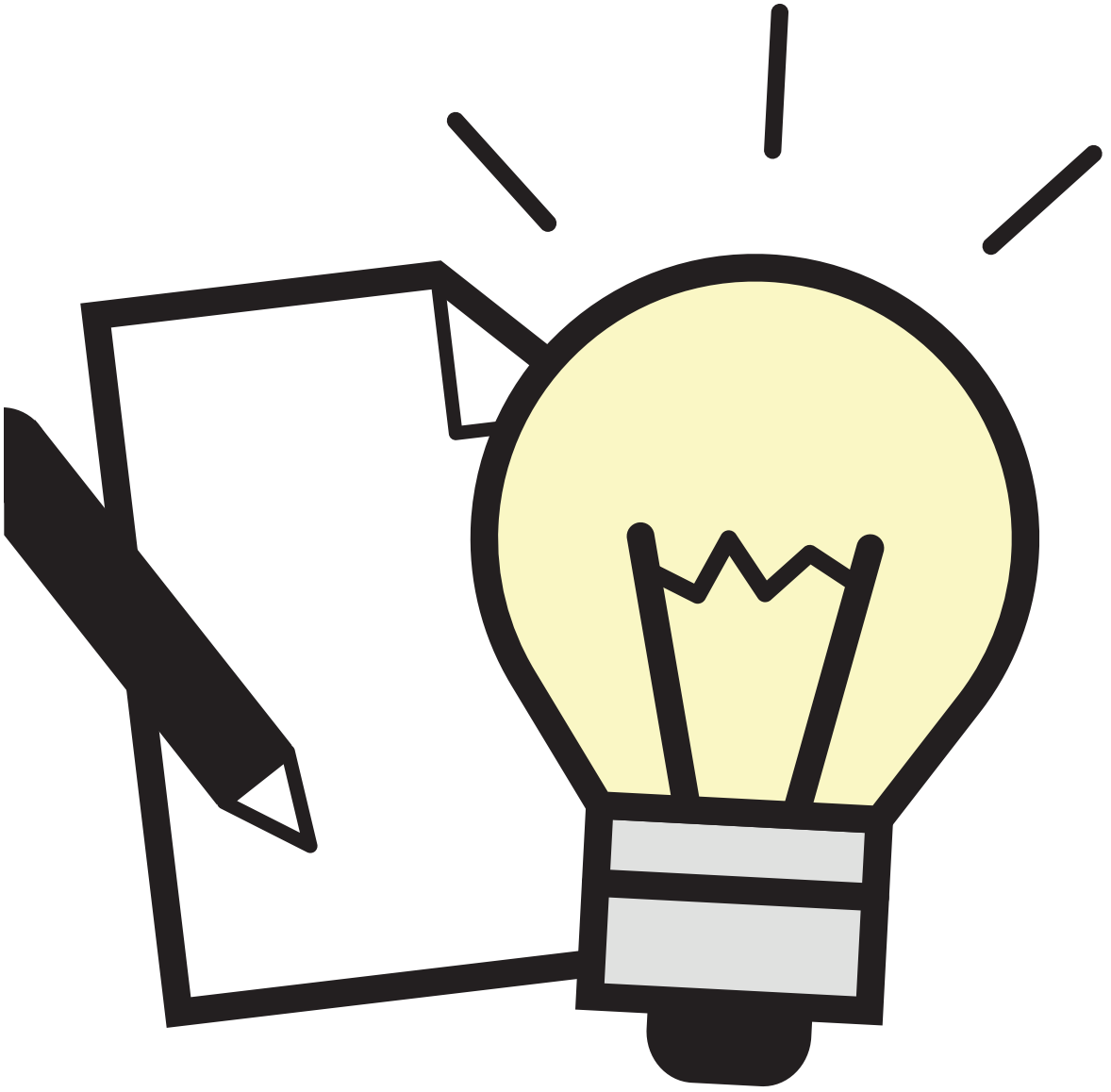

DET LILLE ARBEJDSHÆFTE

**STORMØDE FOR
BESTYRELSESMEDLEMMER
3. OG 4. SEPTEMBER 2016**

/ ALTERNATIVET

FORMÅLET MED WEEKENDEN

Velkommen til dette Å-historiske stormøde, hvor vi for første gang har samlet tillidsvalgte fra lokalforeninger, storkredse og hovedbestyrelse.

Vi har udarbejdet dette lille arbejdshæfte, som vi håber, kan hjælpe alle godt igennem weekenden. Hæftet er designet så det har flere funktioner:

- 1** en guide for weekendens **program**. Selve programmet finder du på de følgende sider, og oversigten over de forskellige workshops, som du kan vælge mellem, finder du på side 8 og 9
- 2** et **arbejdshæfte**, med korte beskrivelse af både nogle nye værktøjer, som "håndtegnene" (side 4 og 5), og nogle af Alternativets gamle værktøjer, bl.a. projektmodellen (side 6).
- 3** en "**hukommelseshjælp**". Vi lægger op til at I på jeres først-kommende bestyrelsesmøde gennemgår hæftet med resten af bestyrelsen, sammen med det vidensdokument vi rundsender til alle deltagerne. Vidensdokumentet er en opsamling weekendens guldkorn. (input til vidensdokumentet sendes til dea.busk@alternativet.dk)

... og lad os så komme igang...

Grønne hilsner,
Jon Skjorning-Rasmussen & Maj Baltzarsen

PROGRAM LØRDAG

Ankomst, morgenmad og almindelig grøn hygge

Fælles afsæt // Hvem er vi, hvad skal vi, og hvorfor?

Den Intelligente Organisation // Håndtegn og AlleOS

.....

FROKOST i de grønne klynger

.....

Love is in the Air

Inspirationsoplæg ved Uffe // Den entreprenante nerve i Alternativet

Talkshow på Sustainable Festival // om bæredygtige virksomheder

Workshops // se side 8

Roller og Kultur // Hvordan arbejder vi godt sammen

.....

LÆKKER MIDDAG

.....

Fest hos Sustainable Festival

PROGRAM SØNDAG

Ankomst, morgenmad og almindelig hygge

Oplæg ved Nis Benn fra Landssekretariatet // På vej med KV17

“Hvad er Alternativet” // Talkshow med Kåre Traberg,
Mads Holdgaard og Carolina Magdalene Maier

Workshops // se side 9

.....

FROKOST

.....

Koncept-udvikling // Vi udvikler bedre møder
og inddragende medlemsaktiviteter

Afsluttende plenum // Videndeling, Refleksioner og Digital aktivisme.

.....

Tårevædet afsked... men bare rolig, vi ses på AlleOS
og til ½-årsmødet den 26/11

PERSONLIG LÆRINGSOVERSIGT

	Ikke hørt om	Kender	Kunne	Beherske	Instruere
AlleOS					
Kalender					
Dialog					
Appgree					
Support					
Håndbog					
Håndtegn					
Projektmodel					
Frivilligledelse					
POLA-proces					
Debatdogmer					
Overblik over Alternativet					

DIGITALE VÆRKTØJER

AlleOS

AlleOS.alternativet.dk er Alternativets samlede platform for alle medlemmer og frivillige. Her kan du finde andre medlemmer, Håndbogen, kompetencer, ressourcer, links til Dialog og Wiki, og med tiden alt muligt andet.

Hjemmesiden

alternativet.dk er Alternativets hovedhjemmeside. Der er et større redesign-projekt i gang, som afsluttes snart. Det betyder bl.a. at alle lokalforeninger og storkredse vil kunne få deres egen selvstændige hjemmeside, der er integreret med AlleOS og Dialog.

Wiki

wiki.alternativet.dk er Alternativets vidensdatabase, som er opdelt i "udadtil" (vedtaget politik, åben debat, kampagnemateriale, etc.) og "indadtil" (mødereferater, vedtægter og proces for politikudvikling). Har du materiale, du gerne vil have lagt på wikien, kan du skrive til **wiki@alternativet.dk** - men vær opmærksom på, at wikien snarligt vil blive udfaset og erstattet af AlleOS (Håndbogen), Dialog og den nye hjemmeside.

Kalender

AlleOS.alternativet.dk/events er Alternativets NYE fælles kalender og alle medlemmer kan oprette events, så alle andre kan deltage eller blive inspireret til at lave et lignende event. Kalenderen kan også vise hvad der sker i hver enkelt lokalkreds.

Dialog

Dialog.alternativet.dk er Alternativets digitale forum til politikudvikling, organisatorisk og anden kommunikation. Du kan finde seneste nyhedsbreve, online debatter i forbindelse med Politiske Laboratorier og adskillige tema-grupper. Læs mere på: **AlleOS.alternativet.dk/handbook/view/79**

Appgree

Appgree er Alternativets hurtige app til vejledende afstemninger og crowd-sourcing af input. I appen kan en gruppe af mennesker tilkendegive sine svar på spørgsmål, og indbyrdes i gruppen hurtigt pejde sig ind på hvilke svar, der er flest tilhængere af.

Håndbog

I håndbogen på AlleOS finder du: praktiske dokumenter til arbejdet som tillidsvalgt og aktivt medlem samt værktøjer til frivilligledelse, projektstyring og bestyrelsesarbejde. Du kan også finde adskillige koncepter for aktiviteter, som er blevet udviklet og brugt af medlemmer, samt guides til brug af AlleOS og Dialog i forbindelse med fx udsendelse af nyhedsbreve.

Support

På **support.alternativet.dk** kan vi oprette indsamlings-kampagner, så medlemmer og venner kan støtte Alternativet økonomisk på alle de projekter, som vi sætter i søen.

ALTERNATIVETS HÅNDTEGN

Instant empati med dine tilhørere

Når to mennesker taler sammen udveksler de konstant små signaler som eksempelvis "aha-lyde", nik og panderynker. Med disse signaler giver man den anden indblik ind i ens indre verden, og på grund af sådanne signaler kan man nemt aflæse hvorvidt andre fx er enige, uenige, utålmodige eller forvirrede.

Når man udsender disse signaler gør man det altså lettere for den anden at være empatisk, med det resultat, at den anden lynhurtigt justerer sin kommunikation, så den passer til en.

Når man er **mange mennesker** samlet, er det derimod næsten umuligt at aflæse alle disse små signaler, og derfor kan store møder godt have tendens til at blive træge. Folk taler længe, men har måske tabt over halvdelen af tilhørerne. Eller de bruger tid på at fremføre et argument, som alle i forvejen er enige i, og hvor folk for længst er klar til handling, frem for mere snak.

FIRE HÅNDTEGN

Med fire håndtegn, som blandt andet er blevet brugt effektivt i Occupy bevægelsen, håber vi at skabe et bedre flow i denne weekend - og inspirere til mere effektive møder rundt i hele Alternativet. Håndtegnene kan med fordel bruges under oplæg, og oplægsholderen kan evt. også bede tilhørerne om at udtrykke deres holdning til et bestemt spørgsmål.

OBS: I starten kan det godt virke lidt komisk, kunstigt eller ligefrem uhøfligt at bruge håndtegnene. Men husk, at du i virkeligheden gør den, der taler, en stor tjeneste. Vedkommende kan jo ikke læse jeres tanker.

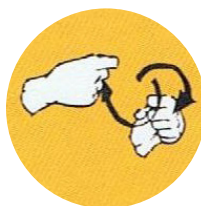
- **Enig:** Vis at du er enig med den der taler ved at ryste begge hænder i samme højde, som du giver en high-five.. Vi kalder det også for "Jazzhands"
- **Uenig:** Vis at du er uenig med den, der taler, ved at ryste begge hænder med fingerspidserne nedad.
- **Videre:** Ved at køre hænderne rundt om hinanden signalerer du at du har forstået pointen og at taleren skal komme videre.
- **Forklar:** Rækker du en C-formet hånd i vejret betyder det, at du ønsker at få en pointe gentaget eller forklaret.

Enig

Uenig

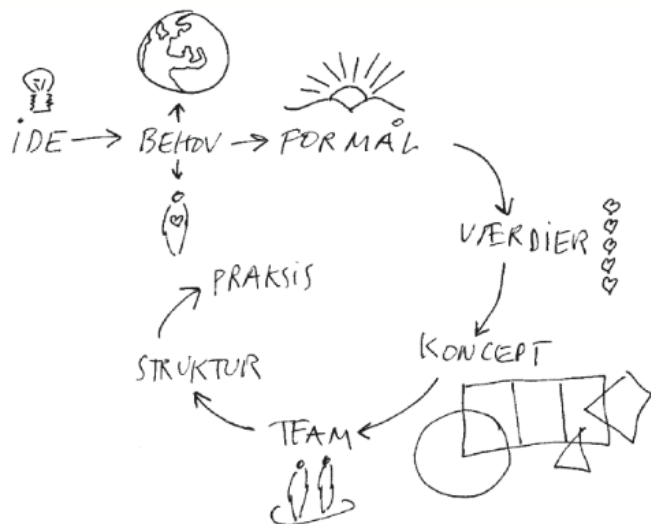

Videre

Forklar

ALTERNATIVETS PROJEKTMODEL

Alternativets Projektmodel tegnet af Uffe i hans bog "Ledelse På Kanten".

Når man arbejder med projekter, er den typiske fejl at man går direkte fra trin 1: "idé" til trin 5: "koncept", uden at spørge sig selv om idéen tager afsæt i et reelt behov i samfundet.

For at gøre den lettere at arbejde med har vi lavet en skabelon over de første fem trin (da det er der man oftest laver fejlen)

Desuden har vi tilføjet et felt der hedder "succeskriterier". Her kan I med fordel bruge formuleringer som "Vi skal se at...", "Vi skal høre at...", "Vi skal tænke at..." og "Vi skal mærke at..."

SKABELON TIL PROJEKTUDVIKLING

Idé: Hvad går idéen ud på?

Ydre Behov: Hvilket ydre behov i samfundet er idéen et svar på?

Indre Behov: Hvad driver og motiverer DIG til at være med i dette projekt

Formål: Hvad er det overordnede formål med projektet? Er der vigtige delmål?

Værdier: Hvilke værdier kendetegner projektet?

Koncept: Hvilke elementer indgår i grundkonceptet?

Succeskriterier: For at projektet har været en succes skal vi se/høre /tænke/mærke at...

WORKSHOPS LØRDAG

Alternativets Digitale værktøjer - Få værdifulde tips og tricks til af vores digitale guruer til at bruge vores digitale værktøjer: AlleOs, nyhedsbreve, Håndbog, hjemmeside, Wiki, Google Drev, og Dialog. (Thomas Titanium, Tor Blaabjerg, Noah Sturis og Dea Busk, Landssekretariatet)

Ledelse og sparring med frivillige - Arbejd med forskellige tilgange til ledelse og organisering af frivillige, som matcher med den kultur, som er særligt 'alternativ'. Fokus er på motivation, engagement og en iværksom og åben kultur for medlemmer og aktive. OBS: Afvikles kun i anden session. (Nilas Bay-Foged, redaktør på Håndbogen, medlem af HB)

Overblik over organisationen Alternativets forperson hjælper dig med at få (større) overblik over den til tider uoverskuelige størrelse som Alternativet er. (Maj Baltzarsen, forperson)

Facebook - Facebook har siden starten spillet en stor rolle i Alternativets kommunikation. Få gode råd til hvordan I mest effektivt kan bruge hhv. sider og grupper, billeder og video, samt andre værdifulde tips, fx om hvornår det er bedst at poste. (Bjarke Serritslev, facebookansvarlig i Landssekretariatet)

Demokratispil - Visionsspillet er et dialogværktøj. Dialogen handler om: "Hvor står vi nu?" og "Hvor vil vi hen?" i en kommune. Få hjælp og inspiration til at lave et visionsspil for din egen kommune. (Peter Arklint, forperson i Odsherred)

Kommunikation - For at udarbejde en effektiv kommunikationsstrategi, er det vigtigt at have overblik over hvilke kommunikationskanaler vi har, og hvad de hver især er mest velegnede

til. Få hjælp til dette... samt rig mulighed for at få stille spørgsmål" (Cristine Gliese, kommunikationschef i Landssekretariatet)

Crowdfunding - Bliv introduceret til Alternativets crowdfunding-plattform, som I alle kan bruge til at indsamle penge til events og aktiviteter i jeres lokalforening eller storkreds. (Brian Frandsen, næstforperson)

"Gør det fedt at være frivillig" - Hvad gør det fedt at være frivillig? Det undersøger vi i en kort workshop omkring, hvilke elementer der giver og vedholder lysten til at være frivillig. Det kan bruges både til at få engageret flere frivillige, men også til at skabe mere drive for dem, der allerede er der. (Josefine Lykkegaard, tovholder i Ungenetværket)

Modeller til valg af kandidater - Valg af kandidater kan foregå på mange måder. Hvilke styrker og svagheder er der ved de forskellige metoder. Få inspiration til forskellige måder at gøre dette på. (Esbén Sloth, Kandidatudvikler, Landssekretariatet)

Pressehåndtering - Få indblik i journalistisk tænkning, arbejdsmetoder og mål - med masser af cases fra Alternativets historie. Hvordan forsøger vi at svare på kritik - igen ved konkrete eksempler. (Magnus Haslebo, Alternativets pressechef)

Detbatdogmerne ind i "Debatten" - en praktisk workshop om hvordan vi kommer fra Debat til Dialog med afsæt i en konkret case. Lige til at kopiere og bruge hjemme i jeres egen bestyrelse. (Janni Pippilotta, initiativtager til "Ejerskab i Ny Politisk Kultur")

WORKSHOPS SØNDAG

“Træd Frem” - Om betydningen af nærvær og tilstedeværelse i egen krop, og i rummet for en aktivitet. For at få og give opmærksomhed” (Else Kronman, psykomotorisk terapeut)

“Flow i mødekulturen” - Gør ethvert møde inviterende, unikt og handlingsrettet, på en måde så både nye og gamle medlemmer oplever at møderne som engagerende og “alternative”... Og hvad med kunsten? Hvad er det lige den kan, og hvordan får vi den med? (Solveig Christensen, kunstgrebsinnovatør)

“Mobilisér frivillige til valgkampagner” - Carolina opnåede som den eneste listekandidat at blive valgt til folketinget. Hvordan kunne det dog lade sig gøre? Få gode tips til hvordan man effektivt engagerer frivillige til valgkampagner. (Carolina Magdalene Maier, MF)

“Hvordan får vi flere med?” - En sjov, interaktiv workshop, hvor vi sammen udforsker værdibaserede og narrative tilgange til mobilisering. Du vil få konkrete værktøjer til at aktivere dine mere passive med-medlemmer og måske endda samtidig finde fornyet motivation for dit eget frivillige engagement. (Rasmus Bahnsen, Initiativtager til “Mød Alternativet”)

“Å-workshops” - Introduktion til et fungerende format for en medlemsaktivitet som folk nemt kan bidrage til. Inspiration til hvad man kan lave i sin forening: Å-workshops (Martin Dyrman, initiativtager til Å-workshops)

“Det gode møde” - Oplever du møder der mangler konkret output, energi og motivation? Eller fylder ukonstruktive konflikter for meget?... Så er denne workshop for dig. På workshoppen fokuserer vi på at give jer konkrete værktøjer til at skabe bedre bestyrelsesmøder, men metoderne vil kunne bruges langt bredere. (Mads Ringblom, ex-næstformand i HB).

Politiske Laboratorier - Alle kan tage initiativ til et politisk laboratorium, men hvordan kommer man igang? Hvordan hjælper man andre i gang i sin kreds? Og hvordan kan vi skabe lokalpolitiske laboratorier? Få inspiration og afklaring, og vær med til at beskrive og udvikle koncepter for lokalt engagement og politikudvikling. (Nilas Bay Foged, HB-medlem og medlem af POLA-teamet)

“Forstå det lokalpolitiske maskineri” - Hvad vil det egentlig sige at være i byrådet? Få et indblik i denne verden med et af Alternativets byrådsmedlemmer, Få et spændende indblik i denne verden. (Mads Holdgaard, byrådsmedlem i Faaborg-Midtfyn)

Ensemble-modellen - Hvordan kan ensemble-tanken fra teatrets verden bruges i kommunalvalg? Hvordan man kan bruge samskabelse, og hvordan skabes der holdånd omkring KV17 (Josefine Lykkegaard, medudvalgt af ensemblemodellen)

Hovedbestyrelsens forsamlingshus - Hovedbestyrelsen lytter og I taler (... og til sidst samtaler vi): Hvad rører der sig rundt omkring? Hvad er det vigtigt at Hovedbestyrelsen ved noget om? Og hvad er jeres forhåbninger for det fremtidige samspil mellem HB, lokalforeninger og storkredse? (Gitte Haslebo, næstformand i HB)

Planlægning af valgkampagner - Hvilke drømme og visioner har vi, og hvordan omsætter vi dem til virkelighed. Tovholder for Københavns valgkampagner giver deltagerne et indblik i hvordan de arbejder med dette i hovedstaden erfaringer og strategi Få et inspirerende indblik i hvordan de arbejder med dette i hovedstaden. (Michael Jellesmark, tovholder for Københavns valgkampagner)

AT TURDE BLIVE TIL GRIN

"Først vil de ignorere jer,
så vil de grine ad jer,
så vil de bekæmpe jer,
og så vinder I."
- Gandhi.

Vekselsang. Hold A og B.

Mel: Sur, sur, sur. Lille bi omkring.

A. Her er nyt!!!
I bli'r ikke snydt.
Vi er fulde af visioner
og har mange ambitioner.
Store ord?
Nej, stig med om bord!

B. Hør engang,
den der gamle sang,
har vi hørt så mange gange,
vi vil ikke la' os fange.
Helt konkret,
sig os, hvad er sket?

A. Nå, jo, sket...
Lyset har vi set.
Vores fremtid er i fare.
Vi må ikke la' os narre.
Stort forbrug,
det må stoppes nu.

B. Si'r det frit:
Lyder latterligt!
30 timers arbejdsuge –
ikke noget vi kan bruge.
Kan man klag'
over kødfri dag?

A. Tænk, én grad -
to er alt for meget.
Resiliente grønne byer.
Landbruget? Vi helt fornyer.
Bare kom!
Se, vi stiller om.

B. Jamen, dog,
har I fået lov?
For det varer meget længe,
før vi har så mange penge.
Til den dåd
har vi ikke råd.

A. Borgerløn,
tanken, den er skøn.
4.sektor-virksomheder
redder mange udkantsteder.
Ny kultur,
politik der dur.

B. Hold da kæft,
sikke en geschäft.
Det var egentlig det, vi sagde,
vi har ment det alle dage.
Går i gang
efter denne sang.

A+B: Sagt er sagt.
Planerne er lagt.
Bedste land for denne verden
er nu målet for vor færden.
Bom-da-dej.
Nu er vi på vej.

Kh. Niels-Simon

TILLID

Mel: Jeg ser de bøgelyse øer.

Vort liv er som et vissent blad, der hvivler rundt omkring,
og bedst som vi er havnet et sted: Så ud igen.
Vi prøver på at holde fast på det, vi godt vil ha',
men også undgå alt det, der modsat vil os ta'.

Vi søger efter indhold, efter noget der er sandt.
Der må jo være mere af det, vi nylig fandt.
Og når det så er fundet, kan vi se fra denne top,
at bag ved den er bjerge, hvor også vi må op.

At holde fast på noget er at holde som på sand.
Igenom sine fingre, det fosser ud som vand.
Alli-gevel så er det trygt at være på et sted,
og give det en chance, så læng' det varer ved.

Vort liv er som en rejse mod et facit ubekendt,
og tilmed må vi undres, for hvem har os mon sendt?
Man finder no'en at følges med og bliver vejen selv.
Vi taler tyst om vejen, når dagen går på hæld.

Vi kommer ingen vegne ud'n det lange seje træk,
så vi må tænke fremad og ikke dø af skræk.
Det er kun ved ihærdighed: At byde tiden trods,
at der kan bli'e en verden af tillid efter os.

Kh. Niels-Simon

FRIVILLIGLEDELSE - 3 PERSPEKTIVER

Når vi tager et skridt tilbage fra dagligdagen i Alternativet og kigger på hvordan andre leder frivillige, så findes der tre centrale perspektiver på frivilligt arbejde.

De tre perspektiver handler om hvordan fx ansatte, bestyrelser og tovholdere på projekter tænker om frivillige: Hvilke strukturer skaber vi i forhold til motivation og engagement? Hvilken type sparring og opfølgning har vi? Hvordan tager vi ansvar og er tydelige omkring roller og forventninger?

- **Det instruerende perspektiv:** Her ses frivillige som en ressource, som man ønsker at involvere i opgaver og aktiviteter, som er tilrettelagt af fx bestyrelsen eller de ansatte i organisationen. Organisationen har fokus på at sætte i gang og understøtte aktiviteter for og med frivillige. Til gengæld har de frivillige kun begrænset mulighed for indflydelse og selvstændige aktiviteter, som ikke er godkendt af fx bestyrelsen.
- **Det passive perspektiv:** Her ses frivillige også som en ressource, men hvor de frivillige må orga-

nisere sig selv. Lederne støtter gerne det frivillige arbejde, men forholder sig afventende indtil de frivillige selv efterspørger hjælp eller vejledning.

- **Det faciliterende perspektiv:** Her er ledelse og kompetenceudvikling af de frivillige lige så vigtigt som den sag, organisationen arbejder for. De frivillige ses som fortalere eller medejere af det formål og de værdier, som organisationen er sat i verden for at fremme. Lederne puster (uden at manipulere) til den glød, som findes i potentielle frivillige, og dette nærmest personlige arbejde med hver frivillig kræver tid, men giver netop mulighed for ejerskab og identitet. Frivillige inkluderes også i ledelsesarbejdet, og de frivilliges store engagement og ejerskab fører til høj grad af professionalisme og kvalitet i de frivilliges opgaver.

De tre perspektiver er beskrevet i bogen "Nye redskaber til ledelse af frivillige i praksis" fra 2014. Bogen kan købes på www.ledfrivillige.dk, hvor der findes flere gratis værktøjer og materialer.

FRIVILLIGLEDELSE I ALTERNATIVET

Som organisation anbefales det at man vælger et af perspektiverne som det primære, så alle i organisationen kan have en fælles ramme at arbejde ud fra.

Alternativets frivilligkultur læner sig primært op ad det faciliterende perspektiv. Der kan være enkelte opgaver og aktiviteter, der i sin form kunne passe ind under de to andre perspektiver, og dette er helt naturligt.

Fordele & ulemper ved det faciliterende perspektiv

Ulemper

- Tidskrævende
- Kræver ledelseskompetencer og fokus på ledelsesudvikling, for at perspektivet lykkes i en større organisation
- Prioritering af budgetposter til frivilligpleje (fx sociale aktiviteter, undervisning mm.)
- Risiko for at aktiviteter fungerer i nogle perioder og ikke i andre
- Risiko for tab af viden/erfaring når frivillige skifter opgaver eller forsvinder

- Kan være svært at koordinere og organisere mange forskellige driftige projektgrupper

Fordele

- Højt ejerskab blandt frivillige
- Frivillige bliver længe i organisationen
- Potentiale for mange kreative initiativer af frivillige
- Frivillige fortæller positivt om organisationen (da de har stort ejerskab)
- Ny viden og erfaring kan nemt komme i spil, da det er nemt at tage del og få ansvar

Spørgsmål: Giver denne opdeling mening derfra, hvor du arbejder med aktive medlemmer i Alternativet? Hvor er perspektivet 'spot on' - og hvor er det noget helt andet, som er på spil eller betyder noget for den lokale aktivisme-kultur?

DEBATDOGMER

1

Vi vil gøre opmærksom på både
fordele og ulemper

2

Vi vil lytte mere, end vi vil tale,
og vi vil møde vores politiske modstandere
der, hvor de er

3

Vi vil fremhæve de værdier, som ligger
bag vores argumenter

4

Vi vil indrømme, når vi ikke kan svare på et
spørgsmål og indrømme, hvis vi har taget fejl

5

Vi vil være nysgerrige overfor alle dem,
vi samtaler og debatterer med

6

Vi vil åbent og sagligt argumentere for,
hvordan Alternativets politiske
visioner kan nås